

תאריך: 22.11.2021
בתשובה נא לציין: 115334

בפקס: 08-6476196

לכבוד
ראש יאח"ס
משטרת ישראל

שלום רב,

הנדון: ת"ז [REDACTED] תלונה על אלימות סוהרים ודרישה לפתיחת חקירה פלילית כנגד סוהרים וכן דרישה למינוי וועדת חקירה חיצונית שתחקור אירוע האלימות שהתרחש בכלא גלבע ביום 7.9.2021

1. הינך מתבקש לפעול על-פי סמכותך ולפתוח בחקירת תלונתו של האסיר [REDACTED] (להלן: [REDACTED]), שפרטיו בנדון. עניינה של התלונה בחשד למעשי אלימות והתעללות של סוהרים באסיר בהיותו נתון במשמורת שב"ס.
2. ביום 11.11.2021 ביקרה הח"מ את האסיר בכלא שטה. [REDACTED] הינו בן 31, תושב מחנה פליטים ג'נין אשר טרם נשפט והוא מוחזק במעצר עד תום ההליכים.
3. בביקור, מסר [REDACTED] כי ביום 7.9.2021, סוהרים תקפו ללא כל סיבה מוצדקת ובניגוד לחוק את כלל האסירים שהוחזקו באגף 3. על פי עדותו היה ברור שאירוע האלימות רחב ההיקף, אשר תיאר, הינו ניסיון לנקום מהאסירים באגף בעקבות אירוע בריחת 6 אסירים מכלא גלבע ביום 6.9.2021 (להלן: **האירוע**).
4. האירוע התפתח לאחר שאסיר בשם [REDACTED] הידוע על ידי ההנהלה כאסיר הסובל מהפרעות נפשיות המובילות להתנהגות אלימה, החליט על דעת עצמו לשפוך מים על אחד הסוהרים שהיה באגף.
5. מסר כי בעקבות אירוע הבריחה של ששת האסירים, הנהלת הכלא החליטה לסגור את האגפים של האסירים הביטחוניים ולא ניתנה להם אפשרות לצאת מהתאים במהלך היום, מצב זה המשיך כמה ימים.
6. ביום 7.9.2021 סביב השעה 23:00 הוא היה כבר במיטה עת שמע קולות וצרחות מחצר האגף. הוא קם אל הדלת והבין שהאסיר [REDACTED] הידוע כמי שסובל ממצב הנפשי לא מאוזן, החליט על דעת עצמו לשפוך מים על סוהר.
7. הסביר שהסוהר לא נפצע ואף שמע אותו עונה למישהו ששאל אותו על שלומו "בסיטא מא סאר שיי" (בתרגום לעברית: לא קרה כלום).
8. הדגיש שהאירוע קרה כשרוב האסירים כבר ישנו, ולא ידעו על כוונתו של [REDACTED] הגם שהוא אינו בטוח שמדובר במי שמודע למעשיו.
9. מיד לאחר מכן, נכנסו כוחות מוגברים של סוהרים והוציאו כל מי שהיה בחדרים 1, 2 ו-15. לאחר מכן, קראו ל[REDACTED] בשם וביקשו שיוציא את ידיו דרך האשנב באופן שיאפשר איזוקו לאחר. האיזוק נעשה באמצעות אזיקי פלסטיק.

10. סיפר כי הוא לא התנגד לבקשה ועשה את מה שהתבקש לעשות. לאחר שאזקו אותו הוא הוצא מהחדר כשהסוהרים התכוונו להרים את ידיו בעודן אזוקות באופן שראשו היה קרוב לרצפה, ובתנוחה מוזרה זו, נלקח לאזור "היומן" באגף. שם הושיבו אותו על הברכיים וכל הזמן סוהר דובר ערבית צרח עליו להוריד את הראש במטרה להשפילו.
11. במצב זה הוחזק [REDACTED] לזמן קצר ולאחר מכן הכניסו אותו לחדר מספר 1 שהיה ריק מכל ציוד ולאחר מכן העבירו את יתר האסירים שהיו איתו בחדר לשם. הוא הסביר שזרקו אותם על הרצפה בעודם אזוקים לאחור. [REDACTED] הוסיף והדגיש כי האזיקים לחצו מאד, בכוונת תחילה, וכולם סבלו מאד מכאבים בידים.
12. תיאר [REDACTED] שהסוהרים תקפו את האסירים בלי אבחנה בין מבוגרים וצעירים, בין חולים ובריאים. כולם קיבלו את חלקם מאלומות הסוהרים.
13. לאורך הזמן בו ערכו הסוהרים חיפושים בכל התאים באגף, [REDACTED] ויתר האסירים הוחזקו בתאים כשהם אזוקים. מצב זה ארך כמה שעות, במהלכן לא יכלו ללכת לשירותים ולא לעשות דברים בסיסיים אחרים בשל היותם אזוקים.
14. הסביר שהוא ויתר האסירים בחדר ניסו לקרוא לסוהרים על מנת לבקש שישחררו את האזיקים לבחור צעיר שהיה איתם בחדר וחש ברע, אך בקשתם לא נענתה.
15. עם סיום פעולות החיפוש, התחילו הסוהרים להוציא את האסירים בזה אחר זה ולהעבירם למכלול, לקראת העברתם לכלא "שטה".
16. הסביר כי עת הוציאו אותו מהתא, עם תחילת האירוע, הוא היה יחף ולא הספיק לנעול נעליים או כפכפים, כי לא חשב שהדברים יתפתחו עד כדי העברתם לכלא אחר.
17. בעודו יחף, הסוהרים הרימו את ידיו האזוקות לאחור, וכך הובילו אותו עד למכלול. בדרך לשם הוא היה חשוף לקללות ודחיפות של הסוהרים והיה עד לתקיפות של סוהרים שתקפו אסירים אחרים.
18. עם הגיעו למכלול הכניסו את [REDACTED] לתא. הוא תיאר שהיו כל אסירי האגף בתוך המכלול שאינו מיועד לקלוט מספר רב של אנשים, והם הצטופפו שם אחד מעל השני, בתנאים בלתי אנושיים, עד שהגיעו סוהרי "נחשון" והתחילו להעביר אותם לפוסטה.
19. סוהרי "נחשון" אזקו אותם עם אזיקי ברזל מעל אזיקי הפלסטיק שהיו קודם לכן. וכך הועברו לכלא שטה. [REDACTED] המשיך להיות יחף.
20. הפוסטה נכנסה לכלא שטה. עם עצירתה, סוהר של יחידת "נחשון" קרא את השם [REDACTED]. [REDACTED] הסביר ששמו הוא [REDACTED], וכך קוראים לו בשב"ס, והוא היה בטוח שמי שקרא לו מכיר אותו.
21. עם יציאתו מהרכב, ממש על המדרגות, חיכה לו קצין בשם [REDACTED] שביניהם הייתה בעיה בעבר, והוא זה שביקש לקרוא לו בשם [REDACTED]. מיד הוא סחב אותו מהאזיקים, ורק בנס לא איבד את שיווי המשקל, כי הוא היה אזוק גם בידים וגם ברגליים.
22. הקצין בשם [REDACTED] נתן לו מכות באופן אכזרי, על הראש, הפנים הגב והצדדים. הוא אף בעט בו באזור העין השמאלית, אשר נותרה נפוחה לתקופה ארוכה לאחר מכן. תיאר שמרוב מכות איננו זוכר אם [REDACTED] השתמש באלות או רק בידים.

23. התקיפה של [REDACTED] המשיך זמן מה, ואז הוא עבר לאסירים אחרים. הסוהרים שליוו את [REDACTED] עד לאגף והיו עדים לתקיפה של [REDACTED]. שאלו אותו אם בינו לבין [REDACTED] ישנה בעיה שגרמה לו להכות אותו בצורה בה הוא היכה אותו.
24. [REDACTED] הוכנס לאגף ריק מכל ציוד. הוא המשיך להיות יחף. אחרי שכל האסירים הוכנסו לאגף, חלקם היו פצועים, [REDACTED] המשיך להיכנס לתאים ולייצר פרובוקציות כמי שהיה לו עניין אישי בכל מופע האלימות שהייתה, ולא פעל באופן מקצועי כלל.
25. בשלב מסוים הוא הוציא את [REDACTED] מתאו ולקח אותו לצינוק, שוב בעודו יחף. לאחר מכן הוא חזר הוציא אותו מהצינוק הרביץ לו לעיני הסוהרים שהיו בסביבה והחזיר אותו לאגף. בימים שלאחר מכן, [REDACTED] המשיך להיות פרובוקטיבי ונראה בשלב מסוים הנהלת הכלא הרחיקה אותו מהאגף שהגיע מכלא גלבוע.
26. [REDACTED] הסביר כי הוכנסו לאגף שלא היה בו כל ציוד ואף מנעו מהם מלקחת איתם ציוד אישי שהיה איתם בכלא "גלבוע". באותו לילה לא היו מזרנים ולא שמיכות באגף. רק ביום 9.9.2021 הכניסו מזרנים לאגף. רק בחלוף כמה ימים הביאו לו כפכפים של שב"ס, עד אז הסתובב יחף כל הזמן.
27. [REDACTED] הסביר שרובם, טרם קיבלו את הציוד האישי המלא, עד למועד גביית תצהירו. ל [REDACTED] היו בגדים, ספרים, תמונות, מכתבים ומזכרות וחפצים אחרים החשובים לו ברמה הרגשית שלא הוחזרו אליו. ואף החלק שבדברים שהוחזרו הם התכוונו להחזיר אליו כשזה מלוכלך בשמן וסוכר.
28. הדברים העולים מתיאורו של האסיר [REDACTED] מעידים על התנהגות אלימה במיוחד, שאינה מוצדקת, החורגת באופן משמעותי מהכללים החלים על סוהרים, המסכנת חיי אדם והעולה לכדי עונש קולקטיבי והתנהגות עבריינית לכל דבר, אשר עומדים מאחוריה סוהרים.
29. [REDACTED] שכב במיטתו כשהתחיל אירוע התקיפה האלימה של הסוהרים, שרואים בעצמם כמוסמכים לתקוף ולהשפיל בני אדם רק בשל העובדה שהם נתונים תחת משמורתם. במילים אחרות סוהרים אלה ניצלו את יחסי הכפיפות שבין לבין האסירים ועינו אותם תוך שהם עוברים על החוק בצורה החמורה ביותר שניתן לתאר.
30. מצער מאד שזה אינו המקרה היחיד בו סוהרים בשב"ס מחליטים לקחת את החוק לידיים ולנהוג באלימות כלפי קבוצה של אסירים, שלרוב יוצא שהם גם פלסטינים, והדבר עובר לסדר היום. עד כה, אף לא נראה כל ניסיון רציני הן מטעם הסגל הבכיר של שירות בתי הסוהר ואף לא מטעם חוקרי יאח"ס, לטפל בתלונות אלו לא ברמה הפרטנית ולא ברמה הכללית באופן שיביא למיגור התופעה המדאיגה של עבריינות סוהרים, שהתעלמות האחראים בדרגים הגבוהים יותר מזכירה בהכרח משטרים אפלים.
31. שכיחות המקרים המצביעים על יחס בלתי אנושי אכזרי ומשפיל כלפי כלואים במהלך החזקתם במשמורת שב"ס, כפי שעולה באופן בוטה ומחריד, מעדויותיהם של עשרות אסירים שנכחו ונפצעו באותו יום, מהווים, בווריאציות כאלה ואחרות, הפרת הדין הישראלי, והאמנה האוסרת על עינויים, יחס בלתי אנושי, אכזרי או משפיל. כעולה מן התלונות שבטיפולנו, גם אם קיימים (האם אכן קיימים?) נהלים ברורים ומחייבים מותאמים לתנאי החזקתם של כלואים והתמודדות עם אירועים מסוג זה, המציאות מראה שאלה בחזקת אות מתה בקרב ציבור לא מבוטל של סוהרי שב"ס. הפעולות שננקטו לא מתקרבות להיות מידתיות וקיים חשש ממשי שבאותו יום אנשי שב"ס ביצעו עבירות פליליות בכוונת תחילה כנגד כלואים חסרי ישע.

32. לא נחדש דבר בקביעה, שבמערכה על מיגור התופעה של אלימות והתעללות של סוהרים במהלך החזקתם במשמורת של כלואים, התנהגות ראווה של גורמי הפיקוד והסוהרים ככלל ביחידות שב"ס למיניהן, ולרבות עיגון פקודות והוראות בנוהל מחייב, היא קריטית. לשם חשיפת הכשלים והעשייה לתיקונם מתחייבת חקירה בשקידה ראווה.
33. במסגרת תלונה זו נבקש להדגיש, כי [REDACTED] ואסירים נוספים מזהים ו/או מכירים את הסוהרים אשר עברו על החוק ואירוע האלימות הן בכלא "גלבוע" והן בכלא "שטה" אמור להיות מתועד במצלמות האבטחה של שני מתקני הכליאה.
34. אשר על כן, הנכם מתבקשים לפעול בשקידה ראווה למיגור תופעת האלימות שפשטה בקרב הסוהרים, ולקיים חקירה עניינית ונחושה בתלונה, המהווה מופע נוסף של תרבות קלוקלת זו.
35. מעבר לצורך לפתוח בחקירה פלילית בעניין האלימות שהופעלה כלפי [REDACTED], אנו סבורים כי בשל חומרת האירועים הנ"ל ונוכח הפגיעות הקשות שנגרמו לאסירים, עולה צורך למינוי וועדת חקירה חיצונית שתחקור את האירוע ברמה הכללית-מערכתית. ככל שחקירה כזו נפתחה, נבקש לצרף את תלונתו של [REDACTED] כעדות נוספת לאירועים האלימים.
36. אודה על טיפול ענייני וממצה בתלונה זו ועדכוני בדבר פתיחת החקירה ובדבר תוצאותיה.

בברכה,

נדיה דקה, עו"ד

לוט :
יפוי כח